

50.

miljöpartiet de gröna

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2013 -06- 03
Dnr:	322-937/2013
Till:	RTV

Motion av Åsa Jernberg och Per Olsson (båda MP) om att skapa en god utemiljö för barn i förskola och grundskola

-ndet av
 ”Och jag gör så roliga ställen
 där barna kan springa omkring
 då blir barna fulla med sommar
 och bena blir fulla med spring”¹

Dessa rader ur en av våra mest kära barnvisor sätter fingret på vad vi vill uppnå med denna motion – en stimulerande och genomtänkt utemiljö för barn i förskola och grundskola. En välutformad utemiljö kan stimulera lek och rörelse, ge ökad omvärldsförståelse och vara ett pedagogiskt komplement. Idag lägger vi stort fokus på den psykiska skolmiljön, vilken givetvis är oerhört viktig. Vi behöver dock vidga perspektivet och se till hela barnet och den miljö som det befinner sig i. Den fysiska skolmiljön hänger starkt ihop med barns förutsättningar att lära och må bra. Det är grundläggande att skolan kan tillgodose även barns fysiska behov.

Idag har staden låg kännedom om barns utemiljö och det saknas en medveten strategi för att säkerställa att utemiljön håller hög kvalitet. Vi vet att det finns skolgårdar, men inte hur de ser ut och hur ändamålsenliga de är. När vi besöker olika skolor ser vi stora skillnader i hur utemiljön ser ut, vid nybyggnationer kommer utemiljön i sista hand när orken tryter och när skolor behöver expandera sina lokaler tas skolgårdarna ofta i anspråk. Det är olyckligt. Barn har rätt till en god utemiljö, vilket stöds av bland annat Barnkonventionen, plan- och bygglagen (PBL), arbetsmiljölagen, ordningslagen och skollagen.²

Ett sätt att stärka utemiljöerna i stadens skolor och förskolor är att införa ett verktyg som kallas lekvärdesfaktor. En lekvärdesfaktor antogs i Malmö stad år 2011 och används för att bedöma förskolegårdar inför nybyggnation av förskolor samt för inventering av befintliga förskolegårdar. Bedömningsmodellen är ett sätt att medvetet och genomtänkt skapa och värdera en skolgård och att nå en hög lekvalitet. Metoden gör mjuka värden lättare att förstå och efterfråga. Lekvärdesfaktorn som används i Malmö grundar sig inte bara på traditionella mått såsom yta utan väger in många olika aspekter. Detta skapar möjlighet till goda miljöer trots den begränsade yta som ofta är bekymret även inom Stockholms stad.

I Malmö består lekvärdesfaktorn av sju så kallade kvalitetsaspekter:

- Friyta – de ytor som barnen har tillgång till och kan vistas på
- Zonering av gården – en skolgård bör ha egenskaper utifrån tre zoner: en vild, en trygg och en vidlyftig
- Tillgänglighet – rörelsehindrades möjligheter att använda gården
- Vegetation och topografi
- Integration av lekutrustning – naturliga ytor av gården ska användas till lek

¹ Idas sommarvisa, text Astrid Lindgren.

² Gode udemiljøer ved nordiske skoler, 16 eksempler fra Danmark, Finland, Norge og Sverige, By og Byg, Statens Byggeforskningsinstitut, 2004.

- Möjligheter till omvärldsförståelse – exempelvis möjligheter att följa årstiders skiftningar och använda gården för att utveckla sitt kunnande
- Utsikt över grönska/Samspel mellan ute och inne

Utifrån de sju kvalitetsaspekterna finns kriterier som ger poäng och dessa poäng ger sammantaget en samlad bedömning av gårdens kvalitet. De olika kriterierna innebär att en liten gård kan nå upp till en lika hög värdering som en stor gård, beroende på hur medvetet utformade gårdarna är. Lekvärdesfaktorn bidrar till att skapa hälsosamma och inspirerande utemiljöer för barn och personal i skolorna, men blir också ett mått som föräldrar och övrig omgivning kan använda för att få kunskap om utemiljöns kvalitet.

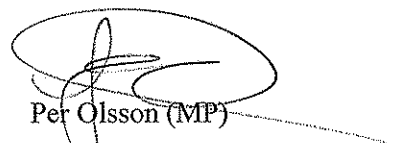
För att Stockholms stad ska höja kvalitén i barns fysiska utemiljö bör staden ta fram en lekvärdesfaktor för såväl förskolors som grundskolors skolgårdar, både nuvarande och de som byggs i framtiden. Lekvärdesfaktorn blir ett användbart verktyg för att skapa en stimulerande utemiljö med högt lekvärde. Det är dags att staden på allvar väger in utemiljöns betydelse för varje barn och på så sätt skapar en bättre skola för både barn och personal. Vi ska inte tro att något händer ”ifall inte någon sätter fart”.

Utifrån ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta

Att	staden tar fram ett bedömningsverktyg av typen lekvärdesfaktor för utemiljöerna i stadens förskolor och grundskolor
Att	en kartläggning av stadens skolgårdar i förskola och grundskola, såväl egenregi som friskola, genomförs med utgångspunkt i verktyget lekvärdesfaktor och att resultatet ingår i Jämför service
Att	staden baserat på kartläggningens resultat tar fram åtgärdsplaner för en utveckling av den fysiska utemiljön

Åsa Jernberg (MP)

Per Olsson (MP)